

หลักการประกอบตุนาที่ปัจจัย

สารบัญเนื้อเรื่องโดยสังเขป

- ๑) ลักษณะทั่วไปของตุนาที่ปัจจัยและการประกอบตุนาที่ปัจจัยเป็นกัตตุวจาก
- ๒) หลักการลงและไม่ลงปัจจัยประจำหมวดธาตุในแต่ละหมวดธาตุ
- ๓) หลักเกณฑ์การลงและไม่ลง อี อาคมน้ำตุนาที่ปัจจัย
- ๔) วิธีการประกอบตุนาที่ปัจจัยโดยไม่ลงปัจจัยประจำหมวดธาตุ
- ๕) ข้ออนุญาตและข้อห้ามในการพฤทธิสระต้นธาตุ
- ๖) ตัวอย่างการประกอบตุนาที่ปัจจัยในธาตุ ๘ หมวด
- ๗) หลักการประกอบตุนาที่ปัจจัยที่เป็นกัมมวจาก
- ๘) ตัวอย่างตุนาที่ปัจจัยเป็นกัมมวจาก

ลักษณะทั่วไปของตุนาที่ปัจจัยและการประกอบเป็นกัตตฺวาจก

๑. ลักษณะทั่วไปของตุนาที่ปัจจัย

ปัจจัย ๓ ตัว คือ ตุน ตฺวา ตฺวาน เรียกว่าตุนาที่ปัจจัย คำนี้มาจาก ตุน+อาทิ+ปัจจัย แปลว่าปัจจัยมีตุนปัจจัยเป็นต้น เหตุที่เรียกรวมกันเพราะมีวิธีการใช้เหมือนกัน ปัจจัยกลุ่มนี้มีลักษณะทั่วไป ดังนี้

๑. จัดเป็นพวกอภัยยศัพท์ ไม่มีการเปลี่ยนรูป (ลิงค์ วจนะ วิภัติ) ไปตามนามศัพท์เจ้าของกิริยา
๒. เป็นปัจจัยที่ใช้บอกอดีตกาล แปลว่า ...แล้ว, ครั้น...แล้ว เช่น สุตฺวา ฟังแล้ว, กตฺวา ทำแล้ว
๓. เป็นได้ ๓ วาจก คือ
 - ๑) กัตตฺวาจก มีใช้มาก เช่น ธมฺมํ สุตฺวา. ฟังแล้ว ซึ่งธรรม.
 - ๒) กัมมวาจก มีใช้น้อยมาก เช่น ราคคฺคินา พยฺหิตฺวา. อันไฟคือราคะ ไหม้แล้ว.
 - ๓) เหตุกัตตฺวาจก มีใช้มาก เช่น ธมฺมํ สาเวตฺวา. ให้ฟังแล้ว ซึ่งธรรม.
๔. ต้องลง อิ อากมหลังธาตุหน้าตุนาที่ปัจจัย เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ (ต)
๕. ใช้เป็นกิริยาในระหว่างเท่านั้น

๒. การประกอบตุนาที่ปัจจัยเป็นกัตตฺวาจก

โดยปกติปัจจัยประจําหมวดธาตุจะเป็นเครื่องกำหนดหมวดหมู่ธาตุและเป็นเครื่องแสดงกัตตฺวาจกด้วยในตัวเดียวกัน แต่การประกอบตุนาที่ปัจจัยเป็นกัตตฺวาจกบางครั้งอาจไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุก็ได้มีหลักการที่ควรทราบ ดังนี้

- ๑) ธาตุที่จะนำมาประกอบเป็นสกัมมธาตุหรืออกัมมธาตุก็ได้
- ๒) ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ ๓ หมวด (บังคับ) คือ
 - (๑) หมวด รุช ธาตุ
 - (๒) หมวด ทิว ธาตุ
 - (๓) หมวด จุร ธาตุ
- ๓) ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุก็ได้ไม่ลงก็ได้ ๖ หมวด (บางธาตุบังคับลง บางธาตุไม่บังคับลง) คือ
 - (๑) หมวด ฎ ธาตุ
 - (๒) หมวด สฺ ธาตุ
 - (๓) หมวด กิ ธาตุ
 - (๔) หมวด คห ธาตุ
- ๔) ไม่ต้องลงปัจจัยประจําหมวดธาตุเลย มี ๑ หมวด คือ หมวด กร ธาตุ
- ๕) ลง อิ อากมหลังอเนกธาตุ หน้าตุนาที่ปัจจัย เมื่อเข้าเงื่อนไข ๓ ประการ คือ
 - (๑) หน้า อิ อากมเป็นอเนกสระธาตุที่ไม่ยังไม่แปลงที่สุตธาตุเป็นอย่างอื่นหรือยังไม่ลบที่สุตธาตุ โดย อิ อากมจะสนธิเข้ากับพยัญชนะที่สุตธาตุนั้น (ต้องลบสระที่สุตธาตุก่อน)
 - (๒) หน้า อิ อากมมีพยัญชนะปัจจัยเหล่านี้อยู่ข้างหน้า คือ ย, ณฺ, ณา, อุณา, นา, ณา, ฌย โดย อิ อากมจะสนธิเข้ากับพยัญชนะที่สุตปัจจัยนั้น (ต้องลบสระที่สุตปัจจัยก่อน)
 - (๓) มีการทำทวารวาทะธาตุที่เป็นเอกสระธาตุ เช่น ทา (ททิตฺวา), หา (ขหิตฺวา)
- ๖) ถ้ามีอุปสรรคอยู่หน้าแปลงตุนาที่ปัจจัยเป็น ย
- ๗) แปลง ย (ที่มาจากตุนาที่ปัจจัย) กับที่สุตธาตุเป็นอย่างอื่นได้อีกเช่น มม, ชช, สส, ทธา, พภ, จจ เป็นต้น

หลักการลงและไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุในแต่ละหมวดธาตุ

๑. หมวด ฎ ธาตุ

หมวด ฎ ธาตุกำหนดให้ลง อ ปัจจัยประจําหมวดธาตุเมื่อต้องพฤทธิสระต้นธาตุ แต่เมื่อไม่มีเหตุให้พฤทธิสระต้นธาตุก็ไม่ต้องลง อ ปัจจัย

๑) ตัวอย่างกิริยาที่ไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

หุ+ตฺวา	=หุตฺวา	เป็นแล้ว	ไม่พฤทธิสระ
อติ+สี+ตฺวา	=อติสีตฺวา	ล่วงเลยแล้ว	ไม่พฤทธิสระ
ชิ+ตฺวา	=ชิตฺวา	ชนะแล้ว	ไม่พฤทธิสระ

๒) ตัวอย่างกิริยาที่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

ภู+อ+อิ+ตฺวา	=ภวิตฺวา	เป็นแล้ว	พฤทธิ อู เป็น ว
สี+อ+อิ+ตฺวา	=สยิตฺวา	นอนแล้ว	พฤทธิ อี เป็น ย
จุ+อ+อิ+ตฺวา	=จวิตฺวา	เคลื่อนแล้ว	พฤทธิ อุ เป็น ว

๒. หมวด รุช ธาตุ

หมวด รุช ต้องลง อ, เอ ปัจจัยประจําหมวดธาตุ และต้องลงนิคคหิตอาคมกลางธาตุ แล้วแปลงนิคคหิตเป็นพยัญชนะที่สุดวรรคของพยัญชนะที่สุดธาตุ (อ ปัจจัยและนิคคหิตอาคมจะมากู้กันเสมอ)

รุชฺ+อ+อิ+ตฺวา	=รุณฺชิตฺวา	ปิดแล้ว	แปลงนิคคหิตเป็น น
มุจฺ+อ+อิ+ตฺวา	=มุณฺเจตฺวา	ปล่อยแล้ว	แปลงนิคคหิตเป็น ณ

๓. หมวด ทิว ธาตุ

หมวด ทิว ต้องลง ย ปัจจัยประจําหมวดธาตุแล้วแปลง ย กับที่สุดธาตุเป็นอย่างอื่น แต่ถ้าเป็นเอกสระธาตุคง (ย) ไว้

ทิว+ย+อิ+ตฺวา	=ทิพฺพิตฺวา	เล่นแล้ว	
ชิว+ย+อิ+ตฺวา	=ชียิตฺวา	สิ้นไปแล้ว	

๔. หมวด สุ ธาตุ

ธาตุหมวด สุ ลง ณ, ณา, อุณา ปัจจัยประจําหมวดธาตุบ้าง ไม่ลงบ้าง การลงปัจจัยประจําหมวดธาตุเป็นเงื่อนไขในการลง อิ อาคมเท่านั้นเอง ถ้าไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุก็ไม่ต้องลง อิ อาคม

๑) ตัวอย่างกิริยาที่ไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

สุ+ตฺวา	=สุตฺวา	ฟังแล้ว	ไม่ลง ณา ปัจจัย
อป+ตฺวา	=ปตฺวา	ถึงแล้ว	ไม่ลง ณา ปัจจัย

๒) ตัวอย่างกิริยาที่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

สุ+ณา+อิ+ตฺวา	=สุณฺณิตฺวา	ฟังแล้ว	ลง ณา ปัจจัย
ป+หิ+ณา+อิ+ตฺวา	=ปหฺนิตฺวา	ส่งไปแล้ว	ลง ณา ปัจจัย
ป+อป+อุณา+อิ+ตฺวา	=ปาปฺอุณฺณิตฺวา	บรรลุลแล้ว	ลง อุณา ปัจจัย

๕.หมวด กิ ธาตุ

ธาตุหมวด กิ ลง นา ปัจจัยประจําหมวดธาตุบ้าง ไม่ลงบ้าง ปัจจัยในหมวดนี้ไม่มีอำนาจฤทธิ์ต้นธาตุ การลงปัจจัยประจําหมวดธาตุเป็นเงื่อนไขให้ในการลง อิ อาคมเท่านั้นเอง ถ้าไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุก็ไม่ต้องลง อิ อาคม

๑) ตัวอย่างกิริยาที่ไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

ชิ+ตฺวา	=ชิตฺวา, เซตฺวา	ชนะแล้ว	ไม่ลง นา ปัจจัย
ญา+ตฺวา	=ญิตฺวา	รู้แล้ว	ไม่ลง นา ปัจจัย

๒) ตัวอย่างกิริยาที่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

ชิ+นา+อิ+ตฺวา	=ชินิตฺวา	ชนะแล้ว	ลง นา ปัจจัย
ญา>ชา+นา+อิ+ตฺวา	=ชานิตฺวา	รู้แล้ว	ลง นา ปัจจัย

๖.หมวด คห ธาตุ

ธาตุหมวด คห ลง ณา ปัจจัยประจําหมวดธาตุก็ได้ ไม่ลงก็ได้ ถ้าลง ณา ปัจจัยต้องลบ ห ที่ คห ทั้ง และต้องลง อิ อาคมหน้าต่อนาที่ปัจจัยเนื่องจากเป็นอเนกสระธาตุ

๑) ตัวอย่างกิริยาที่ไม่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

คห+อิ+ตฺวา	=คหิตฺวา	จับแล้ว, รับแล้ว
------------	----------	------------------

๒) ตัวอย่างกิริยาที่ลงปัจจัยประจําหมวดธาตุ

คห+ณา+อิ+ตฺวา	=คณหิตฺวา	จับแล้ว, รับแล้ว
---------------	-----------	------------------

๗.หมวด ตน ธาตุ

ส่วนธาตุหมวด ตน ไม่ลง โอ ปัจจัยประจําหมวดธาตุ

กร+อิ+ตฺวา	=กริตฺวา	ทำแล้ว
ชาคร+อิ+ตฺวา	=ชาคริตฺวา	ตื่นแล้ว

๘.หมวด จุร ธาตุ

ธาตุหมวด จุร ต้องลง เณ, ฌย ปัจจัยประจําหมวดธาตุทุกครั้ง เพื่อฤทธิ์สระต้นธาตุมีรายละเอียดดังนี้

๑) ถ้าสระต้นธาตุมีเสียงสั้น (อ, อิ, อุ) ไม่มีพยัญชนะสังโยคอยู่หลัง ให้ฤทธิ์สระต้นธาตุ

๒) ถ้าลง ฌย ปัจจัยให้ลง อิ อาคม

จุร+ฌย+อิ+ตฺวา	=โจรยิตฺวา	ลักแล้ว
ปุส+ฌย+อิ+ตฺวา	=โปสยิตฺวา	เลี้ยงแล้ว
ปุถ+ฌย+อิ+ตฺวา	=โปถยิตฺวา	โอบยแล้ว

๓) ถ้าลง เณ ปัจจัยไม่ต้องลง อิ อาคม

จุร+เณ+ตฺวา	=โจเรตฺวา	ลักแล้ว
ปุส+เณ+ตฺวา	=โปเสตฺวา	เลี้ยงแล้ว
ปุถ+เณ+ตฺวา	=โปเถตฺวา	โอบยแล้ว

๔) ราชูที่มีพยัญชนะสังโยคอยู่หลังพยัญชนะต้นราชูหรือราชูที่สระต้นราชูมีเสียงยาวไม่พฤษสระต้นราชู แต่ต้องลงปัจจัยหมวดราชูด้วย (ต่างจากหมวด ฎ ราชูที่ลง อ ปัจจัยเมื่อต้องพฤษสระต้นราชู เมื่อไม่พฤษสระก็ไม่ต้องลง อ ปัจจัย)

จินต+ณย+อิ+ตว	=จินตยิตว	คิดแล้ว
ตฤก+ณย+อิ+ตว	=ตฤกยิตว	ตริกแล้ว
ปาล+ณย+อิ+ตว	=ปาลยิตว	รักษาแล้ว

๕) ราชูบางตัวไม่พฤษสระราชูตามความนิยมของเจ้าของภาษา

กถ+ณย+อิ+ตว	=กถยิตว	กล่าวแล้ว
คณ+ณย+อิ+ตว	=คณยิตว	นับแล้ว

หลักเกณฑ์การลงและไม่ลง อิ อากมหน้าตุนาที่ปัจจัย

รูปสำเร็จของกิริยาที่ตกที่ลงตุนาที่ปัจจัย ลง อิ อากมบ้าง ไม่ต้องลงบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของธาตุ และการลงปัจจัยประจำหมวดธาตุ มีลักษณะที่พอกำหนดได้ดังนี้

๑.เงื่อนไขการลง อิ อากม มี ๓ ประการ คือ

๑) อนุสสรธาตุที่ไม่ลบหรือไม่แปลงที่สุดธาตุต้องลง อิ อากมหลังธาตุหน้าตุนาที่ปัจจัย เช่น

ครห+อิ+ตฺวา	=ครหิตฺวา	ตำหนิแล้ว
ชาคร+อิ+ตฺวา	=ชาคริตฺวา	ตื่นแล้ว

๒) เอกสรธาตุที่ทำเป็นทวนภาวะต้องลง อิ อากมหลังธาตุหน้าตุนาที่ปัจจัย

ทา>ททา+อิ+ตฺวา	=ททิตฺวา	ให้แล้ว, ถวายแล้ว
หา>ชหา+อิ+ตฺวา	=ชหิตฺวา	ละแล้ว, สละแล้ว

๓) เมื่อลง ย ญ ณา อุณา นา ณา ญา ปัจจัยประจำหมวดธาตุต้องลง อิ อากมหน้าตุนาที่ปัจจัย

นหา+ย+อิ+ตฺวา	=นหาญิตฺวา	อาบแล้ว
สุ+ณา+อิ+ตฺวา	=สุณญิตฺวา	ฟังแล้ว
ป+อป+อุณา+อิ+ตฺวา	=ปาปุณญิตฺวา	บรรลุแล้ว
กี+นา+อิ+ตฺวา	=กีณญิตฺวา	ซื้อแล้ว
คห+ณหา+อิ+ตฺวา	=คณหิตฺวา	จับแล้ว

๔) อิ อากมแปลงเป็น เอ ได้ตามสมควร

คห+อิ+ตฺวา	=คเหตุวา	จับแล้ว
------------	----------	---------

๒.เงื่อนไขการไม่ลง อิ อากม มี ๔ ประการ คือ

๑) เอกสรธาตุที่ไม่ได้ลงปัจจัยประจำหมวดธาตุ ไม่ต้องลง อิ อากมหน้าตุนาที่ปัจจัย

ทา+ตฺวา	=ทตฺวา	ให้แล้ว
ชิ+ตฺวา	=ชิตฺวา	ชนะแล้ว
สุ+ตฺวา	=สุตฺวา	ฟังแล้ว

๒) อนุสสรธาตุที่แปลงที่สุดธาตุเป็นอย่างอื่นแล้วไม่ต้องลง อิ อากม

หน+ตฺวา	=หนตฺวา	ฆ่าแล้ว
คม+ตฺวา	=คนตฺวา	ไปแล้ว
มน+ตฺวา	=มนตฺวา	รู้แล้ว
ขม+ตฺวา	=ขมตฺวา	ขุดแล้ว

๓) อนุสสรธาตุบางตัวเมื่อลบที่สุดธาตุไม่ต้องลง อิ อากม เช่น

กร+ตฺวา	=กตฺวา	ทำแล้ว
ภุช+ตฺวา	=ภุชตฺวา	กินแล้ว
ลิจ+ตฺวา	=ลิตฺวา	วิดแล้ว, รดแล้ว

วิธีการประกอบอนุทิจักจยดอขงล่งจักจยประจําหมวดธาดุ

๑.เอกสธระธาดุ (บงถ้ว) ที่เป็นสธระ อี, อุ, เอ ล่ง ตวว จักจยก็สําเร้จเป็นกรรยวได้ด้อย่างง่าย ๆ เซ่น

ชี+ตวว	=ชิตวว	ชนะแล้ว
นีสี+ตวว	=นีสิตวว	อาศัยแล้ว
อดี+สีย+ตวว	=อดีสิตวว	ล่งเลยแล้ว
เฉ+ตวว	=เฉตวว	ตัดแล้ว
หุ+ตวว	=หุตวว	เป็นแล้ว
สุ+ตวว	=สุตวว	ฟ่งแล้ว
หา+ตวว	=หิตวว	ละแล้ว (แปลง อว เป็น อี)

๒.เอกสธระธาดุ (บงธาดุ) ที่เป็นสธระ อว ต้องร้สธระ อว เป็น อ แล้วจ่งล่ง ตวว จักจย เซ่น

ทว+ตวว	=ทตวว	ให้แล้ว
ญว+ตวว	=ญตวว	รู้แล้ว
ฐว+ตวว	=ฐตวว	ยีนแล้ว
ขว+ตวว	=ขตวว	สุดดมแล้ว

เฉพะ นหว (อวบ) ธาดุจะร้สธระ อว เป็น อ หรือม่ก็ได้

นหว+ตวว	=นहतวว, นहतวว	อวบแล้ว
---------	---------------	---------

๓.อเนกสธระธาดุมี ม, น เป็นที่สุด (บงธาดุ) แปลงเป็น น ม่ต้องล่งจักจยประจําหมวดธาดุ

หน+ตวว	=หนตวว	ฆ่าแล้ว
คม+ตวว	=คนตวว	ไปแล้ว
มน+ตวว	=มนตวว	รู้แล้ว
ขม+ตวว	=ขนตวว	ขุดแล้ว

๔.อเนกสธระธาดุมี จ ช ท ป เป็นที่สุดลบที่สุดธาดุ ม่ต้องล่งจักจยประจําหมวดธาดุ เซ่น

วจ+ตวว	=วตวว	กล่าวแล้ว
สิจ+ตวว	=สิตวว	วิดแล้ว
ภุช+ตวว	=ภุตวว	กินแล้ว
ภุช+ตวว	=ภุตวว	กินแล้ว
จช+ตวว	=จตวว	สละแล้ว
ฉิที+ตวว	=เฉตวว	ตัดแล้ว
ภิท+ตวว	=ภेतวว	ทําลายแล้ว
ป+อป+ตวว	=ปตวว	ถึงแล้ว

๕.เฉพะ กร ธาดุ ให้ล่งที่สุด ม่ต้องล่งจักจยประจําหมวดธาดุ เซ่น

กร+ตวว	=กตวว	ทํแล้ว
--------	-------	--------

ตัวอย่างการประกอบอนุชาติปัจจัยในธาตุ ๘ หมวด

๑.ธาตุหมวด ฎ ธาตุ ลง อ ปัจจัยบ้าง ไม่ลงบ้างเงื่อนไขขึ้นอยู่กับว่ามีการพหุวิธีสระต้นธาตุหรือไม่ ถ้าพหุวิธีต้องลงปัจจัย เช่น

หุ+ตฺวา	=หุตฺวา	เป็นแล้ว
ชิ+ตฺวา	=ชิตฺวา	ชนะแล้ว
หา>หิ+ตฺวา	=หิตฺวา	ละแล้ว
ภู+อ+อิ+ตฺวา	=ภวิตฺวา	เป็นแล้ว
ชิ+อ+อิ+ตฺวา	=เชตฺวา	ชนะแล้ว
วิ+จิ+อ+อิ+ตฺวา	=วิเจตฺวา	เลือกแล้ว
อุ+ป+อิ+อ+อิ+ตฺวา	=อุเปตฺวา	เข้าถึงแล้ว
สั+อุ+สิ+อ+อิ+ตฺวา	=สมุสเสตฺวา	ยกขึ้นแล้ว
สี+อ+อิ+ตฺวา	=สยิตฺวา	นอนแล้ว
นี+อ+อิ+ตฺวา	=นยิตฺวา	นำไปแล้ว
จุ+อ+อิ+ตฺวา	=จวิตฺวา	เคลือบแล้ว
รุ+อ+อิ+ตฺวา	=รวิตฺวา	ร้องแล้ว
รุท+อ+อิ+ตฺวา	=โรทิตฺวา	ร้องให้แล้ว
อา+กฺส+อ+อิ+ตฺวา	=อกโกสิตฺวา	ดำแล้ว
สิ+ว+อ+อิ+ตฺวา	=เสวิตฺวา	คบแล้ว
ป+มฺท+อ+อิ+ตฺวา	=ปโมทิตฺวา	บันเทิงแล้ว
วิ+รุจ+อ+อิ+ตฺวา	=วิโรจิตฺวา	รุ่งเรืองแล้ว
ติ+ม+อ+อิ+ตฺวา	=เตเมตฺวา	เปียกแล้ว
ทา+ตฺวา	=ทตฺวา	ให้แล้ว
ธา+ตฺวา	=ธตฺวา	ทรงไว้แล้ว
☞ธาตุมี ม เป็นที่สุด ลบที่สุดธาตุบ้าง ไม่ลบบ้าง		
นม+ตฺวา	=นตฺวา	นอบน้อมแล้ว
นม+อิ+ตฺวา	=นมิตฺวา	นอบน้อมแล้ว
☞ธาตุมี ท เป็นที่สุด ลบที่สุดธาตุบ้าง ไม่ลบบ้าง		
วท+ตฺวา	=วตฺวา	กล่าวแล้ว
วท+อิ+ตฺวา	=วทิตฺวา	กล่าวแล้ว
☞ธาตุมี ม, น เป็นที่สุด ลบที่สุดธาตุก็ได้ ไม่ลบก็ได้		
คม+ตฺวา	=คนตฺวา	ไปแล้ว
คม+อิ+ตฺวา	=คมิตฺวา	ไปแล้ว

หน+ตฺวา	=หนตฺวา	ฆ่าแล้ว
หน+อิ+ตฺวา	=หนิตฺวา	ฆ่าแล้ว
ชน+ตฺวา	=ชนตฺวา	ชุตแล้ว
ชน+ตฺวา	=ชนิตฺวา	ชุตแล้ว

๓๒ เฉพาะ หน ธาตุในความฆ่า แปลง หน เป็น ฆ ก็ได้ คงรูปก็ได้

หน+อิ+ตฺวา	=หนิตฺวา	ฆ่าแล้ว
หน+ตฺวา	=ฆตฺวา	ฆ่าแล้ว

๓๓ อนนกระธาตุในหมวด ภู ธาตุที่ไม่เข้าเกณฑ์ดังกล่าวมาแล้ว ให้ลง อิ อากม หน้า ตฺวา ปัจจัยได้เลย

กิลมฺ+อิ+ตฺวา	=กิลมิตฺวา	ล้าปากแล้ว (เหนื่อย)
ครห+อิ+ตฺวา	=ครหิตฺวา	ตำหนิแล้ว
วายม+อิ+ตฺวา	=วายมิตฺวา	พยายามแล้ว

๓๔ ธาตุที่มีสระ อิ อยู่ที่พยัญชนะที่สุดธาตุลงนิคคหิตอากมกลางธาตุแล้วแปลงนิคคหิตเป็นพยัญชนะที่สุดวรรคของพยัญชนะที่สุดธาตุนั้น

ปิลธิ+อิ+ตฺวา	=ปิลนธิตฺวา	ประดับแล้ว
ลขมิ+อิ+ตฺวา	=ลงขมิตฺวา	กระโดดแล้ว
กติ+อิ+ตฺวา	=กนติตฺวา	กรอแล้ว

๓๕ ธาตุที่ทำทวาราก่อนลง ตฺวา ปัจจัย ให้ลง อิ อากมเสมอ

ทา+อิ+ตฺวา	=ททิตฺวา	ให้แล้ว (ทา>ททา)
หา+อิ+ตฺวา	=ชหิตฺวา	ละแล้ว (หา>ชหา)
ปา+อิ+ตฺวา	=ปวิทฺวา	ดื่มแล้ว (ปา>ปิว)
ปริ+ธา+อิ+ตฺวา	=ปรทหิตฺวา	นุ่งห่มแล้ว (ธา>ทท)
ปี+ธา+อิ+ตฺวา	=ปีทหิตฺวา	ปิดแล้ว (ธา>ทท)
กม+อิ+ตฺวา	=จกมิตฺวา	จกกรรมแล้ว (กม>จกม)
กิต+ณ+อิ+ตฺวา	=ติกิตฺวา	เยียวยาแล้ว (กิกิต>ติกิต)
มาน+ส+อิ+ตฺวา	=วิมสิตฺวา	พิจารณาแล้ว (มามาน>มีมาน>วิมาน>วิมิ)

๓๖ ธาตุที่ต้องแปลงรูปก่อนให้ใช้วิธีเดียวกับอาขยาด จากนั้นจึงลง อิ อากม หน้า ตฺวา ปัจจัย เช่น

ทิส+อิ+ตฺวา	=ปสสิตฺวา, ทิสฺวา	เห็นแล้ว
หน+อิ+ตฺวา	=ฆาติตฺวา, วธิตฺวา	ฆ่าแล้ว
นิ+สท+อิ+ตฺวา	=นีสทิตฺวา	นั่งแล้ว

๓๗ ธาตุที่มีสระ เอ เป็นที่สุดให้แปลง เอ เป็น อาย ก่อนแล้วลง อิ อากม หน้า ตฺวา ปัจจัย

มิเล+สท+อิ+ตฺวา	=มิลายิตฺวา	เหยี่ยวแล้ว
ปเล+อิ+ตฺวา	=ปลายิตฺวา	หนีไปแล้ว

๒. ชาติอุหมวด รุช ชาติอุลงปัจจยประจําหมวดธาตุและลงนิกคหิตอากมกลางธาตุแล้วแปลงนิกคหิตเป็น พยัญชนะที่สุตวรคของพยัญชนะที่สุตธาตุก่อนลง ตฺวา ปัจจย เช่น

รุช+อ+อิ+ตฺวา	= รุชิตฺวา	ปิดแล้ว
มฺจ+อ+อิ+ตฺวา	= มฺจจิตฺวา	ปล่อยแล้ว
ภุช+อ+อิ+ตฺวา	= ภุชชิตฺวา	กินแล้ว
ภิท+อ+อิ+ตฺวา	= ภินทิตฺวา	ทำลายแล้ว
ลิป+อ+อิ+ตฺวา	= ลิมปีตฺวา	ฉาบแล้ว
สิจ+อ+อิ+ตฺวา	= สิจจิตฺวา	รดแล้ว

๓. ชาติอุหมวดนี้ที่มี จ ช เป็นที่สุตให้ลบที่สุตธาตุได้บ้าง

ภุช+ตฺวา	= ภุตฺวา	กินแล้ว
ภุช+ตฺวา	= โภทฺวา	กินแล้ว
สิจ+ตฺวา	= สิตฺวา	รดแล้ว, วิตแล้ว

๓. ชาติอุหมวด ทิว ชาติอุตองลง ย ปัจจยก่อนเสมอ จากนั้นแปลง ย ปัจจยกับที่สุตธาตุเป็นอย่างอื่น (แปลงเป็นอย่างอื่นในที่นี้หมายถึงแปลงตามหลักการแปลง ย เหมือนในอาขยาต) เช่น

ทิว+ย+อิ+ตฺวา	= ทิวพิตฺวา	เล่นแล้ว
สิว+ย+อิ+ตฺวา	= สิพิตฺวา	เย็บแล้ว
พฺช+ย+อิ+ตฺวา	= พฺชฉิตฺวา	ตรัสรู้แล้ว
มฺห+ย+อิ+ตฺวา	= มฺยหิตฺวา	หลงแล้ว
มฺส+ย+อิ+ตฺวา	= มฺสสิตฺวา	ลืมนแล้ว
ภุช+ย+อิ+ตฺวา	= ภุชฉิตฺวา	โกรธแล้ว
ตป+ย+อิ+ตฺวา	= ตปปีตฺวา	เดือดร้อนแล้ว
มท+ย+อิ+ตฺวา	= มชชิตฺวา	เมาแล้ว
ภุป+ย+อิ+ตฺวา	= ภุปปีตฺวา	โกรธแล้ว
นต+ย+อิ+ตฺวา	= นจจิตฺวา	พ้อนแล้ว
ตฺส+ย+อิ+ตฺวา	= ตฺสสิตฺวา	ยินดีแล้ว
กิลิส+ย+อิ+ตฺวา	= กิลิสสิตฺวา	เศร้าหมองแล้ว
ทิป+ย+อิ+ตฺวา	= ทิปปีตฺวา	รุ่งเรืองแล้ว

๔. เฉพาะ ทา ชาติอุมีมี อา อุปสัคเป็นบทหน้าให้แปลง อา ที่ ทา เป็น อิ เช่น

ส+อา+ทา+ย+อิ+ตฺวา	= สมาทยิตฺวา	สมาทานแล้ว
-------------------	--------------	------------

๕. เฉพาะ ชน ชาติอุให้แปลงที่สุตธาตุ (น) เป็น อา แล้วลง ย ปัจจยและ อิ อากมหน้า ตฺวา เช่น

ชน>ชา+ย+อิ+ตฺวา	= ชายิตฺวา	เกิดแล้ว
วิ+ชน>ชา+ย+อิ+ตฺวา	= วิชายิตฺวา	คลอดแล้ว

๒. เอกสระธาตุที่ลงท้ายด้วยสระ อา อี อี คง ย ไว

ชี+ย+อิ+ตฺวา	=ชียิตฺวา	สิ้นไปแล้ว
ขา+ย+อิ+ตฺวา	=ขายิตฺวา	ปรากฏแล้ว, เคี้ยวแล้ว
นฺหา+ตฺวา	=นฺหาตฺวา	อาบแล้ว (นฺหา ธาตุไม่ลง ย ปัจจัยก็มี)
นฺหา+ย+อิ+ตฺวา	=นฺหายิตฺวา	อาบแล้ว
โ+หา>หิ+ย+อิ+ตฺวา	=โ+หียิตฺวา	ล้างแล้ว
ป+ณฺยา+ย+อิ+ตฺวา	=ปณฺยายิตฺวา	ปรากฏทั่วแล้ว
นิ+ลี+ย+อิ+ตฺวา	=นิลียิตฺวา	เหล็กเร็นแล้ว
นิ+วา+ย+อิ+ตฺวา	=นิพฺพายิตฺวา	ปรีนิพพานแล้ว
ฆา+ย+อิ+ตฺวา	=ฆายิตฺวา	สุดคมแล้ว
อนฺตร+ธา+ย+อิ+ตฺวา	=อนฺตรธายิตฺวา	หายไปแล้ว
ปฺริ+หา+ย+อิ+ตฺวา	=ปฺริหายิตฺวา	เลื่อมแล้ว
คา+ย+อิ+ตฺวา	=คายิตฺวา	ขับร้องแล้ว
สา+ย+อิ+ตฺวา	=สายิตฺวา	ชิมแล้ว

๓. ธาตุหมวดนี้ที่มี จ ท เป็นที่สุดให้ลบที่สุดธาตุบ้างก็ได้

ฉิ+ตฺวา	=เฉตฺวา	ขาดแล้ว
ภิ+ตฺวา	=ภेतฺวา	แตกแล้ว
มฺจ+ตฺวา	=มฺจตฺวา	พินแล้ว

๔. ธาตุหมวด สุ ธาตุลงปัจจัยประจำหมวดธาตุบ้าง ไม่ลงบ้าง ถ้างปัจจัยประจำหมวดธาตุต้องลง อิ
 อากมหน้า ตฺวา ปัจจัยด้วย เช่น

สุ+ณฺา+อิ+ตฺวา	=สุณฺิตฺวา	ฟังแล้ว
สุ+ตฺวา	=สุตฺวา	ฟังแล้ว
วฺุ+ณฺา+อิ+ตฺวา	=วฺุณฺิตฺวา	ร้อยแล้ว
สิ+ณฺา+อิ+ตฺวา	=สิณฺิตฺวา	ผูกแล้ว
ป+หิ+ณฺา+อิ+ตฺวา	=ปหิณฺิตฺวา	ส่งไปแล้ว
สฺก+อฺุณฺา+อิ+ตฺวา	=สฺกฺุณฺิตฺวา	อาจแล้ว
อา+วฺุ+ณฺา+อิ+ตฺวา	=อาวฺุณฺิตฺวา	ร้อยแล้ว
ปฺริ+ย+อป+อฺุณฺา+อิ+ตฺวา	=ปฺริยาปฺุณฺิตฺวา	เรียนแล้ว
อภิ+สมฺภ+อฺุณฺา+อิ+ตฺวา	=อภิสมฺภุณฺิตฺวา	บรรลุแล้ว
ป+อป+อฺุณฺา+อิ+ตฺวา	=ปาปฺุณฺิตฺวา	บรรลุแล้ว
สํ+ป+อป+อฺุณฺา+อิ+ตฺวา	=สมฺปาปฺุณฺิตฺวา	บรรลุแล้ว

๕.ธาตุหมวด กี่ ธาตุลงปัจจัยประจําหมวดธาตุบ้าง ไม่ลงบ้าง ถ้าลงปัจจัยประจําหมวดธาตุต้องลง อิ
 อาคมหน้า ตวา ปัจจัยด้วย เช่น

กี+นา+อิ+ตวา	=กีนิตวา	ซื้อแล้ว
วิ+กี+นา+อิ+ตวา	=วิกกีนิตวา	ขายแล้ว
ชิ+นา+อิ+ตวา	=ชินิตวา	ชนะแล้ว
ปรา+ชิ+นา+อิ+ตวา	=ชินิตวา	แพ้แล้ว
ชิ+ตวา	=ชิตวา	ชนะแล้ว
วิ+ชิ+นา+อิ+ตวา	=วิชินิตวา	ชนะพิเศษแล้ว
จฺ+นา+อิ+ตวา	=จฺนิตวา	กำจัดแล้ว
จิ+นา+อิ+ตวา	=จินิตวา	สั่งสมแล้ว
ลฺ+นา+อิ+ตวา	=ลฺนิตวา	ตัดแล้ว
ญา+นา+อิ+ตวา	=ชานิตวา	รู้แล้ว
ญา+ตวา	=ญตวา	รู้แล้ว
โอ+พฺ>ปู+นา+อิ+ตวา	=โอปนิตวา	ไปรยแล้ว
โอ+พฺ+นา+อิ+ตวา	=โอพฺนิตวา	ผิดแล้ว
นิ+ถฺ+นา+อิ+ตวา	=นิตถฺนิตวา	ทอดถอนแล้ว
อนฺ+ถฺ+นา+อิ+ตวา	=อภิถฺนิตวา	สะอื้นแล้ว
อภิ+ถฺ+นา+อิ+ตวา	=อภิถฺนิตวา	ชมเชยแล้ว
นิ+มา>มิ+นา+อิ+ตวา	=นิมฺนิตวา	เนรมิตแล้ว
มา>มิ+นา+อิ+ตวา	=มินิตวา	นับแล้ว
วิ+นิ+ฉิ+นา+อิ+ตวา	=วินิจฉินิตวา	วินิจฉัยแล้ว
นิ+ฉิ+นา+อิ+ตวา	=นิฉินิตวา	ติดสินแล้ว

๖.ธาตุหมวด คห ธาตุจะลงปัจจัยประจําหมวดธาตุก็ได้ ไม่ลงก็ได้ ถ้าลง ฌหา ปัจจัยต้องลบ ห ที่ คห
 ธาตุทิ้งเสีย แล้วลง อิ อาคมหน้า ตวา ปัจจัย เช่น

คห+ฌหา+อิ+ตวา	=คณฺหิตวา	ถือเอาแล้ว
คห+อิ>เอ+ตวา	=คเหตุวา	ถือเอาแล้ว
นิ+คห+อิ+ตวา	=นิกคฺหิตวา	ชมแล้ว
ปริ+คห+อิ+ตวา	=ปริคคฺหิตวา	กำหนดแล้ว
สํ+คห+อิ+ตวา	=สงคฺหิตวา	สงเคราะห์แล้ว
อนฺ+คห+อิ+ตวา	=อนฺคคฺหิตวา	อนุเคราะห์แล้ว
อฺ+คห+อิ+ตวา	=อฺคคฺหิตวา	เรียนแล้ว
ป+คห+อิ+ตวา	=ปคคฺเหตุวา	ยกย่องแล้ว

๗.ธาตุหมวด ตน ธาตุไม่ต้องลงปัจจัยประจำหมวดธาตุก่อนลง ตวา ปัจจัย เช่น

ตน+อิ+ตวา	=ตนิตวา	แผ่ไปแล้ว
กร+อิ+ตวา	=กริตวา, กตวา	ทำแล้ว
สกก+อิ+ตวา	=สกกิตวา	อาจแล้ว
ชาคร+อิ+ตวา	=ชาคริตวา	ตื่นแล้ว

๘.ธาตุหมวด จุร ธาตุต้องลง เณ ฌย ปัจจัยก่อนลง ตวา ปัจจัยเสมอ เฉพาะ ฌย ปัจจัยต้องลง อิ อากม ด้วย ส่วน เณ ปัจจัยไม่ต้องลง อิ อากม ถ้าสระต้นธาตุมีเสียงสั้นให้พฤทธิสระต้นธาตุเหมือนกับอาขยาต เช่น

๐๒๐เนกสระธาตุที่ขึ้นต้นด้วยสระ อุ พฤทธิ อุ เป็น โอ

ขุส+ณย+อิ+ตวา	=โฆสยิตวา	ประกาศแล้ว
จुर+เณ+ตวา	=โจเรตวา	ลักแล้ว
คูป+เณ+ตวา	=โคเปตวา	รักษาแล้ว
รूप+เณ+ตวา	=โรเปตวา	ปลูกแล้ว
จุก+เณ+ตวา	=โจเทตวา	ท้วงแล้ว
ปุส+เณ+ตวา	=โปเสตวา	เลี้ยงแล้ว
ปุก+เณ+ตวา	=โปเถตวา	โบายแล้ว
อุ+ยุช+เณ+ตวา	=อุยโยเชตวา	ส่งไปแล้ว
อา+รุจ+เณ+ตวา	=อาโรเจตวา	กราบทูลแล้ว, บอกแล้ว
รุช+เณ+ติ	=โรเชตวา	เสียดแทงแล้ว

๐๒๑เนกสระธาตุที่ขึ้นต้นด้วยสระ อ พฤทธิ อ เป็น อา

อภิว+ที+เณ+ตวา	=อภิวาเทตวา	ไหว้แล้ว
อภิว+ที+ณย+อิ+ตวา	=อภิวาทยิตวา	ไหว้แล้ว
ฉป+เณ+ตวา	=ฉาเปตวา	เผาแล้ว
ฉป+ณย+อิ+ตวา	=ฉापยิตวา	เผาแล้ว
ปท+เณ+ตวา	=ปาเทตวา	ส่งไปแล้ว
ปท+ณย+อิ+ตวา	=ปาทยิตวา	ส่งไปแล้ว
จท+เณ+ตวา	=จาเทตวา	มุงบังแล้ว
จท+ณย+อิ+ตวา	=จาทยิตวา	มุงบังแล้ว
สท+เณ+ตวา	=สาเทตวา	ยินดีแล้ว
สท+ณย+อิ+ตวา	=สาทยิตวา	ยินดีแล้ว
ป+ญป+เณ+ตวา	=ปญญาเปตวา	บัญญัติแล้ว, ปูแล้ว
ป+ญป+ณย+อิ+ตวา	=ปญญาปยิตวา	บัญญัติแล้ว, ปูแล้ว
ชร+เณ+ตวา	=ชาเรตวา	ทรงไว้แล้ว
ชร+ณย+อิ+ตวา	=ชาเรยิตวา	ทรงไว้แล้ว

วจ+ณ+ตฺวา	=วาเจตฺวา	บอกแล้ว
วจ+ณย+อิ+ตฺวา	=วาจยิตฺวา	บอกแล้ว
นิ+วส+ณ+ตฺวา	=นิวาเสตฺวา	นุ่งแล้ว
นิ+วส+ณย+อิ+ตฺวา	=นิวาสยิตฺวา	นุ่งแล้ว
วร+ณ+ตฺวา	=วาเรตฺวา	ห้ามแล้ว
วร+ณย+อิ+ตฺวา	=วารยิตฺวา	ห้ามแล้ว
กมุ+ณ+ตฺวา	=กาเมตฺวา	ใคร่แล้ว
กมุ+ณย+อิ+ตฺวา	=กามยิตฺวา	ใคร่แล้ว

๓๒๐ เนกสระธาตุที่ขึ้นต้นด้วยสระ อิ พุทธิ อิ เป็น เอ

ทิส+ณย+อิ+ตฺวา	=เทเสตฺวา	แสดงแล้ว (แสดงสิ่งที่เป็นนามธรรม)
	=ทสเสตฺวา	แสดงแล้ว (แสดงสิ่งที่เป็นรูปธรรม)
ปิส+ณย+อิ+ตฺวา	=เปสยิตฺวา	ส่งไปแล้ว
ป+วิท+ณ+ตฺวา	=ปเวเทตฺวา	ประกาศแล้ว, แสดงแล้ว

๓๒๑ ธาตุที่มีพยัญชนะสังโยคอยู่หลังพยัญชนะต้นธาตุให้ลง ตฺวา ปัจจัยได้เลยไม่ต้องพุทธิ

มนต+ณ+ตฺวา	=มนเตตฺวา	ปรึกษาแล้ว
สํ+ลกข+ณ+ตฺวา	=สลลกขเตตฺวา	กำหนดแล้ว
จินต+ณ+ตฺวา	=จินเตตฺวา	คิดแล้ว
ฉทฺท+ณ+ตฺวา	=ฉทฺเตตฺวา	ทิ้งแล้ว
ปริ+วชช+ณ+ตฺวา	=ปริวชชเตตฺวา	เว้นแล้ว
ปริ+วชช+ณย+อิ+ตฺวา	=ปริวชชยิตฺวา	เว้นแล้ว
ตชช+ณ+ตฺวา	=ตชชเตตฺวา	คุกคามแล้ว
ตชช+ณย+อิ+ตฺวา	=ตชชยิตฺวา	คุกคามแล้ว
สชช+ณ+ตฺวา	=สชชเตตฺวา	ตระเตรียมแล้ว
สชช+ณย+อิ+ตฺวา	=สชชยิตฺวา	ตระเตรียมแล้ว
มชช+ณ+ตฺวา	=สมมชชเตตฺวา	กวาดแล้ว
สํ+มชช+ณย+อิ+ตฺวา	=สมมชชยิตฺวา	กวาดแล้ว
วทฺฒ+ณ+ตฺวา	=วทฺฒเตตฺวา	เจริญแล้ว
วทฺฒ+ณย+อิ+ตฺวา	=วทฺฒยิตฺวา	เจริญแล้ว
วณณ+ณ+ตฺวา	=วณณเตตฺวา	สรรเสริญแล้ว
วณณ+ณย+อิ+ตฺวา	=วณณยิตฺวา	สรรเสริญแล้ว
ตกุก+ณย+อิ+ตฺวา	=ตกุกยิตฺวา	ตริกแล้ว
ปริ+กิตต+ณ+ตฺวา	=ปริกิตเตตฺวา	สรรเสริญแล้ว

หลักการประกอบटनाที่ปัจจัยเป็นกัมมจาก

๑. การประกอบटनाที่ปัจจัยเป็นกัมมจาก

กัมมจากเป็นกริยาที่บ่งว่าประธานถูกกระทำไม่ได้เป็นผู้กระทำเอง ตูนาที่ปัจจัยที่เป็นกัมมจากจะแตกต่างจากกัมมจากที่เป็นอาชยตเล็กน้อย คือในหนึ่งประโยคอาการที่ประธานถูกกระทำนั้นเป็นการถูกกระทำที่เกิดขึ้นในระหว่างเท่านั้นหลังจากนั้นประธานสามารถกระทำหรือใช้ให้คนอื่นกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปได้อีกโดยไม่ต้องเริ่มประโยคใหม่

ส่วนกัมมจากที่เป็นอาชยตเมื่อประธานถูกกระทำแล้วเหตุการณ์ก็สิ้นสุดอยู่เพียงแค่นั้น เมื่อประธานจะกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปจะต้องเริ่มประโยคใหม่เท่านั้น เพราะกริยาอาชยตเป็นกริยาใหญ่ในประโยคใช้เพื่อแสดงการจบเนื้อความในแต่ละประโยค เช่น

ตสมิ ขณ เอโก กาโก อากาเสน คจฉนโต ตตถ คิว ปเวเสตวา ตินวลลิลิเวฐิต (อคคินา) ฉายิตวา ความมชุณ ปติ.

ในขณะที่นั้น อ.กา ตัวหนึ่ง บินมาอยู่ โดยอากาศ ยังคอ ให้เข้าไปแล้ว ในเกลียวแห่งหญ้านั้น อันเกลียวแห่งหญ้าพันแล้ว อันไฟไหม้แล้ว ตกแล้ว ในท่ามกลางแห่งหมู่บ้าน.

อถสสา (ทหริกขุณียา) อนโต ราโค อุปปนโน, สา (ทหริกขุณี) เตเนว ฉายิตวา กาลมกาสิ.

ครั้งนั้น อ.ความกำหนด เกิดขึ้นแล้ว ในภายใน ของภิกษุณีสาวนั้น, อ.ภิกษุณีสาว นั้น อันความกำหนดนั้นนั้นเทียว ไหม้แล้ว ได้กระทำแล้ว ซึ่งกาละ ๆ

ททโร...อนโต อุกฺกุฐิตน รากคคินา ทยหิตวา ชีวิตกขย ปาปุณิ.

อ.ชายหนุ่ม อันไฟคือความกำหนด อันตั้งขึ้นแล้ว ในภายใน ไหม้แล้ว ถึงแล้ว ซึ่งความสิ้นไปแห่งชีวิต.

การประกอบटनाที่ปัจจัยเป็นกัมมจากมีหลักการ ๖ อย่าง ดังนี้

๑) ธาตุที่นำมาประกอบต้องเป็นสกัมมธาตุเท่านั้น

๒) ต้องลง ย ปัจจัยในกัมมจากก่อนลงटनाที่ปัจจัย

๓) ย ปัจจัยที่ลงแล้วคงรูปก็มี แปลงกับที่สุดธาตุก็มีขึ้นอยู่กับลักษณะของธาตุ

๔) ลง อี อากมหน้าटनाที่ปัจจัย

๕) ใช้เป็นกริยาในระหว่างเท่านั้น

๖) เวลาแปลให้แปลบทอนภิตกัตตาท่อนกริยา ว่า อัน...แล้ว ถ้าบทอนภิตกัตตาท่อนไม่มีให้เติมเข้ามา

๒. ตัวอย่างटनाที่ปัจจัยเป็นกัมมจาก

टनाที่ปัจจัยที่เป็นกัมมจากมีใช้ไม่มาก กรณีที่ประสงค์จะใช้กัมมจากมักใช้ ต ปัจจัยแทนโดยมาก ที่ปรากฏในปกรณ์บาลีทั้งหลายมีดังนี้

ฉา+ย+อิ+ตวา = [อคคินา] ฉายิตวา อันไฟ ไหม้แล้ว

ปจ+ย+อิ+ตวา = [อคคินา] ปจจิตวา อันไฟ ไหม้แล้ว

ทท+ย+อิ+ตวา = [อคคินา] ทยหิตวา อันไฟ ไหม้แล้ว

พธ+ย+อิ+ตวา = [ตณหาย] พธมิตวา อันตณหา มัดแล้ว